

2hh

92

Meghalt Hevesi Gyula

Mély megrendüléssel és fájdalommal tudatjuk, hogy Hevesi Gyula elvtárs, a Magyar Tanácsköztársaság egykori népbiztosa, akadémikus, a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az MTESZ tiszteletbeli elnöke február 25-én, szerdán hajnalban 80 éves korában elhunyt.

Hevesi Gyula elvtárs temetése március 3-án, kedden délután 3 órakor lesz a Mező

Imre úti (Kerepesi) temető munkásmozgalmi panteonjában. Elhunyt elvtársunk családtagjai, munkatársai, barátai és harcostársai a ravatalnál délután 2 órától rohatják le kegyeletüket.

- A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága
- A Magyar Tudományos Akadémia
- A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége

Egy örökifjú tudós szíve szűnt meg dobogni Hevesi Gyula halálával, a 80. év küszöbén. De teljes életet mondhat a magáénak. A harcos forradalmár mindvégig következetesen hű maradt eszméihez, amelyeket kora ifjúságában írt zászlajára. Nemcsak könyvből tanult, hanem főképp az életből. Magas műszaki tudását a marxizmus-leninizmussal vértette fel. Alig három hete a Magyar Tudományos Akadémia 130. közgyűlésén Aczél György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára köszöntötte őt, a tudós forradalmárt, az Akadémia hosszú időn át volt alelnökét. Ez az ünneplés és üdvözlés fájdalmas emlékké vált, és ma már tudjuk, hogy egyben a búcsúztató is volt. De Hevesi Gyula működése, munkássága elválaszthatatlan az Akadémiától és ezért mindig emlékezni fogunk rá.

Hevesi Gyula 1890. november 21-én Ungváron született, a Budapesti Műszaki Egyetemen 1912-ben vegyész-mérnöki diplomát szerzett. 1914-ben a főváros egyik nagyüzemébe, az Egyesült Izzóba került, először mint üzemi, majd mint kutatómérnök. 1917-ben megszervezte az Alkalmazott Mérnökök Országos Szövetségét, amelyet a világ első szocialista mérnök-szervezeteként tartanak számon. Az első világháború idején a háborúellenes megmozdulásokra mozgósító „gyárközi bizottság” egyik vezetője volt.

Fáradhatatlanul tevékenykedett a párt, a munkásmozgalom érdekében. Részt vett a Kommunisták Magyarországi Pártjának megalapításában, 1919-ben a KMP Központi Bizottságának tagja lett. 1918-19-ben ő szerkesztette az Internacionálé című lapot. Ebben az időszakban egyébként mint a szocialista termelés népbiztosa tevékenykedett, egyik szervezője és irányítója volt a különböző iparágak szocialista átszervezésének.

A fehérterror elől emigrációba vonult. 1921 végétől 1948-ig a Szovjetunióban élt, ahol felelős iparszervezési beosztásokban dolgozott. Az üzemszervezés, a műszaki képzés, a műszaki tájékoz-

tatás kérdéseivel, valamint az újítómozgalom megszervezésével foglalkozott.

Mint műszaki szakember, Hevesi Gyula figyelemreméltó munkásságot fejtett ki. Még pályája kezdetén, az Egyesült Izzó kutatómérnökeként több fontos eljárást kísérletezett ki a gáztöltésű izzólámpák gyártására. Később, 1922-25-ben ezeknek az eljárásoknak az alapján Moszkvában és Leningrádban — amikor már emigrációban volt — megszervezte a gáztöltésű izzók előállítását, s gazdaságos gyakorlati módszert dolgozott ki a kiegészítő izzók regenerálására.

Egyik kezdeményezője és szervezője volt a Szovjetunióban 1929-32-ben általánosan bevezetett folyamatos ipari munkarendnek. Sokat tett az üzemi szakemberképzés problémájának megoldására: megszervezte a Szovjetunióban a központi műszaki és közgazdasági tájékoztató intézetet.

A Szovjetunióból 1948-ban tért haza, s az Országos Találmányi Hivatal vezetője lett. Számos, nagy figyelmet keltő cikket és tanulmányt írt a lapokba és folyóiratokba a hazai újítómozgalom fellendítése érdekében. Szervezője és szerkesztője volt az első magyar-orosz és orosz-magyar műszaki nagy szótárnak, amely a magyar szakemberek számára hozzáférhetővé tette a szovjet műszaki irodalom tanulmányozását.

A Magyar Tudományos Akadémia 1949-ben történt átszervezése óta részt vett annak munkájában, kezdetben mint a műszaki tudományok osztálytitkára tevékenykedett, 1957-től akadémiai titkárként, 1960-tól az MTA alelnökeként dolgozott, egészen 1969-ben történt nyugdíjaztatásáig. 1961-69 között az Akadémia ipargazdaságtani kutatócsoportjának is igazgatója volt. Az MTESZ tiszteletbeli elnökévé is megválasztották.

A párt, az állam Hevesi Gyulának a nép iránti rendíthetetlen hűségét, odaadását és tudományos munkásságát egyaránt nagyra értékelte. Az MSZMP VII. kongresszusán a Központi Bizottság tagjává választották. Kiváló tudományos eredményeiért Kossuth-díjjal tüntették ki, A Munka Vörös Zászló Érdemrendjével háromszor tüntették ki.